

Τι πρέπει να γνωρίζουν οι μονάδες μακροχρόνιας φροντίδας [γιατροί και διευθυντές]

Καθήκοντα

Στα βασικά καθήκοντα για τη βελτίωση της χρήσης των αντιβιοτικών στη μονάδα σας περιλαμβάνονται:

1. Η εκπαίδευση του ιατρικού και του νοσηλευτικού προσωπικού με επίκεντρο τομείς όπου είθισται να γίνεται κακή χρήση των αντιβιοτικών [109,110]:
 - προφύλαξη με αντιβιοτικά·
 - χορήγηση αντιβιοτικών σε ασυμπτωματικούς ασθενείς με θετικές καλλιέργειες (αποικισμός)·
 - αντιβιοτικά τοπικής δράσης και
 - θεραπείες υπερβολικά μεγάλης διάρκειας.
2. Η εκπαίδευση των ασθενών και των οικογενειών τους σχετικά με τους κινδύνους επιλογής ανθεκτικών στα αντιβιοτικά βακτηρίων λόγω της άσκοπης χρήσης αντιβιοτικών (π.χ. ασυμπτωματική βακτηριουρία, ιογενείς λοιμώξεις της αναπνευστικής οδού) [109,110].
3. Η χρήση κλινικών πρωτοκόλλων και τεκμηριωμένων κατευθυντήριων γραμμών για τη διάγνωση, θεραπεία και διαχείριση των πιο διαδεδομένων λοιμώξεων (π.χ. πνευμονία, λοιμώξεις της ανώτερης αναπνευστικής οδού, λοιμώξεις του δέρματος και των μαλακών μορίων και λοιμώξεις του ουροποιητικού) και η συνεκτίμηση τοπικών δεδομένων σχετικά με την ευαισθησία στους αντιμικροβιακούς παράγοντες [109].
4. Η επαναξιολόγηση της αντιβιοτικής αγωγής λαμβανομένων υπόψη των κλινικών συνθηκών μετά από 48-72 ώρες, ή μόλις καταστούν διαθέσιμα τα αποτελέσματα των μικροβιολογικών εξετάσεων προκειμένου [31,42,70-72]:
 - να χορηγηθεί εναλλακτικά αντιβιοτικό περιορισμένου φάσματος·
 - να συνεχιστεί ή να διακοπεί η αντιβιοτική αγωγή·
 - να χορηγηθεί εναλλακτικά αντιβιοτική αγωγή από του στόματος.
5. Η αποφυγή της διενέργειας διαγνωστικών εξετάσεων και καλλιιεργειών σε ασυμπτωματικούς ασθενείς [56,111].

Τι μπορείτε να κάνετε

6. Εφαρμόζετε μέτρα πρόληψης και ελέγχου των λοιμώξεων σε συνεργασία με επαγγελματίες του σχετικού τομέα [συμφωνία ειδικών].

7. Καταγράφετε το αναλυτικό ιστορικό του ασθενούς κατά τη συνταγογράφηση ενός αντιβιοτικού, περιλαμβανομένης της πρόσφατης χρήσης αντιβιοτικών, αλλεργιών σε φάρμακα, της χρήσης ανοσοκατασταλτικής αγωγής, παραγόντων κινδύνου ανοχής στα αντιβιοτικά (για παράδειγμα πρόσφατη εισαγωγή σε νοσοκομείο, πρόσφατη χειρουργική διαδικασία ή πρόσφατο ταξίδι εκτός Ευρώπης) [31].
8. Διενεργείτε κλινική εξέταση του ασθενούς προτού συνταγογραφήσετε κάποιο αντιβιοτικό [31].
9. Εάν έχετε αμφιβολίες πριν από τη συνταγογράφηση ενός αντιβιοτικού, θα πρέπει [25,26,53,70] [συμφωνία ειδικών]:
- να ανατρέχετε στα τοπικά, περιφερειακά και εθνικά επιδημιολογικά δεδομένα·
 - να ζητάτε καθοδήγηση και συμβουλές από κάποιον πιο πεπειραμένο συνάδελφο ή από κάποιο μέλος της ομάδας εποπτείας των αντιβιοτικών.
10. Χορηγείτε αντιβιοτική αγωγή μόνο εφόσον διαπιστωθεί βακτηριακή λοίμωξη, και όχι για περιπτώσεις αποικισμού [31].
11. Αποφεύγετε την άσκοπη χορήγηση προφυλακτικής αντιβίωσης (π.χ. προφύλαξη για λοιμώξεις του ουροποιητικού) [111].
12. Φροντίζετε για τη λήψη των σχετικών καλλιεργειών πριν από την έναρξη της αντιβιοτικής αγωγής·[31,42,70,71].
13. Καταγράφετε την ένδειξη για τη χορήγηση αντιβιοτικής αγωγής, την επιλογή φαρμάκου, τη δόση, την οδό χορήγησης και τη διάρκεια της θεραπείας στον φάκελο του ασθενούς [31,42,70,71].
14. Κατά την επαναξιολόγηση της αντιβιοτικής αγωγής μετά από 48-72 ώρες (ή μόλις καταστούν διαθέσιμα τα αποτελέσματα των μικροβιολογικών εξετάσεων), απαντάτε στις ακόλουθες βασικές ερωτήσεις [42,70]:
Ο ασθενής έχει προσβληθεί από λοίμωξη η οποία αναμένεται να ανταποκριθεί στα αντιβιοτικά;
Εάν ναι:
- i. Λαμβάνει ο ασθενής το ή τα κατάλληλα αντιβιοτικά και την κατάλληλη δόση από την ορθή οδό χορήγησης;
 - ii. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί αντιβιοτικό πιο περιορισμένου φάσματος για την αντιμετώπιση της λοίμωξης;
 - iii. Για πόσο διάστημα θα πρέπει ο ασθενής να λάβει το ή τα αντιβιοτικά;
15. Εφαρμόζετε προγράμματα εμβολιασμού για τους νοσηλευόμενους και το προσωπικό [συμφωνία ειδικών].
16. Λαμβάνετε τα μέτρα πρόληψης και ελέγχου των λοιμώξεων που έχουν ήδη καθιερωθεί στο περιβάλλον σας . Εάν αντιληφθείτε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης των μελών του προσωπικού του νοσοκομείου ή του περιβάλλοντος υγειονομικής περίθαλψης με τις κατευθυντήριες γραμμές ή τα πρωτόκολλα, ζητήστε να μάθετε τους λόγους για τους οποίους συμβαίνει αυτό και θέστε στη διάθεση των ενδιαφερόμενων εργαλεία που θα τους βοηθήσουν να κατανοήσουν το σφάλμα τους [69] [συμφωνία ειδικών].
17. Συμμετέχετε τακτικά σε εκπαιδευτικά σεμινάρια και συναντήσεις με αντικείμενο την εφαρμογή στο νοσοκομείο: α) ορθολογικής χρήσης των αντιβιοτικών, β)

τεκμηριωμένων τοπικών κατευθυντήριων γραμμών για τα αντιβιοτικά και γ) μέτρων πρόληψης και ελέγχου των λοιμώξεων [52,53].

18. Οργανώνετε εκπαιδευτικές εκδηλώσεις και εκστρατείες για την ενημέρωση των νοσηλευόμενων σχετικά με την ορθολογική χρήση των αντιβιοτικών.

19. Βεβαιωθείτε ότι οι νοσηλευόμενοι (και οι οικογένειές τους) αντιλαμβάνονται τους λόγους χορήγησης της αντιβιοτικής αγωγής καθώς και τα βασικά ζητήματα που σχετίζονται με τη χρήση των αντιβιοτικών, όπως την ανάγκη [συμφωνία ειδικών]:

- a) να λαμβάνουν τα αντιβιοτικά όπως ακριβώς τους έχουν συνταγογραφηθεί·
- b) να μην φυλάσσουν αντιβιοτικά για να τα χρησιμοποιήσουν μεταγενέστερα·
- c) να μην χρησιμοποιούν αντιβιοτικά που έχουν περισσέψει από προηγούμενες θεραπείες·
- d) να μην δίνουν αντιβιοτικά που τους έχουν περισσέψει σε άλλους, νοσηλευόμενους ή μη.

20. Οργανώνετε τακτικούς ελέγχους/έρευνες με αντικείμενο τις πρακτικές συνταγογράφησης και τις λοιμώξεις που συνδέονται με την υγειονομική περίθαλψη [93].